

faldne til den i vedkommende Lovstæder i Forsordningen af 1820 bestemte Møltet for at have ladet Gaarde staae fæstleedige ud over den lovbestemte Tid. Denne Møltet maatte jo beregnes efter den Tid, der var gaaet ud derover, og den maatte altsaa beregnes til den Dato, Tilladelsen blev givet; man kunde jo nemlig ikke beregne Møltens Størrelse eller i det Hele taget vide, hvorvidt der kunde fordres Møltet af Vedkommende, forinden man vidste, for hvor langt et Tidsrum den maatte beregnes; men Sogneforstanderskabet har til Dato ikke faaet en Erklæring fra Ministeriet angaaende denne Sag. Da Sogneforstanderskabet nu ikke kunde erholde noget Svar fra Ministeriet, saa maatte det være berettiget til at antage, at den indgivne Ansøgning var blevet afflaaet, da det ikke kunde staae i den Troe, at Ministeren vilde bevilge Ansøgningen og undlade at meddele Sogneforstanderskabet den af samme ønskede Oplysning i saa Henseende; men da Godseieren vedblev at gerere sig med Hensyn til disse Gaarde, som om han havde Bevilling, og man vil endogsaa vide, at han skal have sagt, at han havde Bevilling, saa indgav en Bølgereforening paa Møen under 5te Juli 1856, altsaa i forrige Sommer, en Forespørgsel til Indenrigsministeriet i saa Henseende, hvori den udbad sig Underretning om, hvorledes det forholdt sig med hele denne Sag; den blev som sagt afgivet den 5te Juli, altsaa, for at tage et rundt Tal, for over et halvt Aar siden, men Foreningen har ikke modtaget en eneste Løddel til Svar. Det er rede Thing vil altsaa see, at det kun er, fordi det ikke er muligt for Vedkommende ad nogen anden Vej at faae Svar paa et, som det forekommer mig, høist berettiget Spørgsmaal, at jeg har tilladt mig at bringe Sagen ind her i Thinget. Jeg mener, at man ikke bør bringe Spørgsmaal, saadanne Sager angaaende, offentlig frem i Folkethinget som en Forespørgsel, naar det er muligt ad en anden Vej at faae et Svar, men det bliver Pligt endogsaa at bringe saadanne Spørgsmaal offentlig frem her, naar Vedkommende ikke paa nogen anden Maade har kunnet erholde Svar. Jeg skal ved denne Leilighed gjøre opmærksom paa, hvad der maaskee

staaer i nogen Forbindelse med denne Forespørgsel, at, hvorpaa der ogsaa blev fremhævet forskellige Exempler i Mødet forleden Dag, Godseierne ere saa udtømmelige i Speculationer over, paa hvilken Maade de bedst og lettest kunne borttage Mere og Mere af Bondejorden fra Fæstelovgivningens Omraade. Der foreligger i saa Henseende et ganske nyt og mærkeligt Exempel paa Speculationernes Udstrækning fra Møen. Jeg har ikke hidtil dags fra andre Steder i Landet hørt den Vej benyttet, som det her er blevet forsøgt at benytte. Godseierne henvende sig nemlig til mindre Eiendomsbestodere, der have frit Høvedgaard med fri Hovedgaardstart og sige: Vil Du ikke sælge mig Rettigheden til fri Hovedgaardstart paa Dine Jorder? Naar vedkommende Eier selv bruger Jorden, ikke har bortfæstet Nogetsomhelst af den, og ingen Jølelse har af, at det gjør nogen Forskiel, om hans Jord er fri Hovedgaardstart, eller ikke, saa siger han: Ja, og man kjøber altsaa denne fri Hovedgaardstartrettighed fra de mindre Bestodere. Nu er det ikke let at vide, hvortil man vil bruge den, men jeg kan ikke faae Andet ud deraf, da disse Folk jo ikke give deres Penge ud uden at vente at faae dem tilbage med Renter, end at man mener at kunne faae Regjeringen til at indrømme, at en saadan kjøbt fri Hovedgaardstartrettighed skal kunne oversføres paa anden Bondejord, saa at det bliver fri Hovedgaardstart. Naar det bevises, at man paa et Sted har kjøbt fri Hovedgaardstart fra Jord, saa antager jeg, at man vil raisonnere som saa: derved er den Jord falden hen til at blive Bondejord, og naar vi nu have erhvervet denne Rettighed, saa maa Regjeringen kunne tillade os, at vi oversføre den paa en anden Jord, som derved bliver fri Hovedgaardstart, hvormed man kan skaffe og valte som man vil. Men det skulde dog undre mig, om virkelig en Regjering i vore Dage skulde ville gaae ind paa at sanctionere en saadan Handel som rigtig og lovmæssig. Jeg har anført dette, fordi Beboerne paa Møen staae i den Tro, at Eieren af disse Gaarde, der henstaae fæstleedige, skulde ville støtte sin Ansøgning om at faae Tilladelse til at indlægge dem under Hoved-